

TWENOT

TWEEDE
NEDERLANDSE
ORGANISATIE VAN
TANKHOBBYISTEN

DE TANK

Oktober 2010

In dit nummer o.a.:

Panther G (laat)

9 mei parade, Moskou

**Het transport van
rupsvoertuigen bij de KL**

3D printen

Sd.Kfz. 231 (6-Rad)

DE TANK is een tweemaandelijks uitgave van de vereniging TWENOT. Zij wordt aan alle leden gratis toegezonden. In de rubriek VRAAG & AANBOD kunnen leden niet-commerciële advertenties plaatsen.

Copy voor DE TANK moet uiterlijk de vijftiende van iedere oneven maand bij de redactie zijn. Bij aanlevering van copy op discette of per email: Word 6.0 Digitale foto's: tenminste 300 dpi.

REGIOCOORDINATOREN

Noord-West

Jan van Veen, [redacted]

Noord-Oost

Wim Oldenkamp, [redacted]

Midden

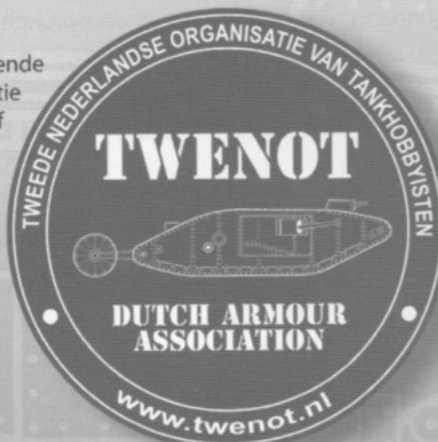
Peter Vierhout, [redacted]

Zuid-West

Johan Bijl, [redacted]

Zuid-Oost

Robert Crombeeke, [redacted] (na 19u)

INTERNET

www.twenot.nl

E-MAIL

twenot@twenot.nl

ISSN

1382-8991

ERELEDEN

Rob Evers
Jan van Veen
Bert van der Velden

BESTUUR

Voorzitter

Marc Tempels, [redacted]

Vice-voorzitter

Marcel von Hobe, [redacted]

Secretaris

Jan Willem Stokkers, [redacted]

Penningmeester

Kees Blijleven, [redacted]

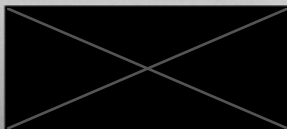
Lid

Johan Bijl, [redacted]

Rob Linssen, [redacted]

SECRETARIAAT

Jan Willem Stokkers

REDACTIE

Kees Blijleven

Jan van Veen

FOTO'S OMSLAG

Kleine foto: CV9035NL op volle snelheid (foto internet)

Grote foto: DAF XF95 400kN tropco (foto Wim den Dunnen)

OPMAAK KLEURPAGINA'S

Marcel von Hobe
www.time-code.nl

CONTRIBUTIE

Per kalenderjaar: t/m 18 jr € 11,50; >18 jr € 14,-; buitenland € 27,50

Betaling per bank: 3026112 t.n.v. TWENOT, Heiloo (IBAN: NL71 INGB 0003026112 BIC: INGBNL2A)

HET GEHEEL OF GEDEELTELIJK OVERNEMEN VAN ARTIKELN EN/OF AFBEELDINGEN IS TOEGESTAAN NA (SCHRIFTELIJKE) TOESTEMMING VAN DE REDACTIE.

DE REDACTIE IS NIET AANSPRAKELIJK VOOR EVENTUELE ONJUISTHEDEN OF OMISSIES IN DE TANK EN IS NIET VERANTWOORDELIJK VOOR DE INHOUD VAN DE AAN HAAR GELEVERDE KOPIJ. ZIJ BEHOUDT ZICH HET RECHT VOOR INGEZONDEN STUKKEN ZONDER OPGAVE VAN REDENEN TE WEIGEREN, IN TE KORTEN OF INHOUDELIJK TE WIJZIGEN.

Is modelbouw "kunst" of niet?

Het modelbouw seizoen is weer begonnen en ik heb inmiddels alweer een redelijk aantal modelbouwbeurzen bezocht. Lopende langs de wedstrijdtafels op de verschillende evenementen valt mij een toenemende kwaliteit in afwerking (ten koste van de kwantiteit?) van de modellen op. Het springt mij af en toe dusdanig in het oog dat ik mij afvraag of een echt voertuig er ooit zo uit zou kunnen zien. En juist dat waag ik te betwijfelen. Een afwerking met chipping, washes, pinwashes, filters, modulatie technieken, e.d. maakt een model vaak zeer aantrekkelijk en tegen het artistieke aan. Maar als je naar een echt voertuig kijkt zul je weinig artistieke kwaliteiten zien. Een echte tank of ander pantservoertuig is vaak tegen het saaie aan en valt niet echt op door zijn schoonheid in de afwerking. Dat is natuurlijk ook de bedoeling van deze voertuigen; vooral niet opvallen. Menig modelbouwer neemt dan ook enige tot zeer veel artistieke vrijheid bij vooral de schildertechnische afwerking van zijn model, waarvoor het echte ding nooit als voorbeeld gediend kan hebben. Volgens mij wordt vaak niet het echte voertuig als voorbeeld genomen, maar een model van een collega modelbouwer

of uit een van de diverse modelbouw tijdschriften. Je ziet een aansprekend model en denkt bij jezelf: zo een wil ik ook maken, al dan niet met eigen variaties. Het echte voertuig dient dan alleen nog als referentie voor de compleetheid van details, afmetingen, het correcte aantal wielmoeren en de juiste plaatsing van antennes. Van de schildertechnische afwerking trekken we ons weinig aan, want dan zouden we ook een saai en onopvallend model hebben. En juist dat willen we bij een model niet! Het moet opvallen! en Ooo... en Aaa... reacties uitlokken. Dat effect kan alleen bereikt worden met enige artistieke vrijheid van de bouwer. Met deze "genomen" vrijheid is niets mis, want je bouwt ten slotte wat jezelf aantrekkelijk vindt. Dus misschien doen wij toch een beetje aan "kunst", alleen is deze vorm tegenwoordig nog ondergewaardeerd. Wij hopen in deze op betere tijden en zien alle, eindelijk, afgemaakte modellen (artistiek of niet) graag verschijnen op de toekomstige TWENOT bijeenkomsten.

Uw voorzitter,

Marc Tempels

TWENOT 35

TWEDE NEDERLANDSE ORGANISATIE VAN TANKHOBBYISTEN
DUTCH ARMOUR ASSOCIATION (DAA)

**JAAR
YEARS
JAHRE
ANS**

Zondag 15 mei 2011 in het Marshall Museum te Overloon

AGENDA

9 oktober	Regiobijeenkomst Noordoost, Dorpshuis Oan 'e Feart in Donkerbroek.	27 november	Regiobijeenkomst Noordoost, Ureterp
16 oktober	FLEVO-DECALS, de Schalmei, Hardegarijp (Fr)	2011	
17 oktober	Scale Model Challenge 2010, Eindhoven	12 februari	1° TWENOT bijeenkomst, Schiedam
30 oktober	Euro Scale Modelling, Businesscentre, Nieuwegein	13 t/m 17 april	Intermodellbau, Dortmund (D)
21 november	3° TWENOT ledenbijeenkomst, Ureterp	15 mei	TWENOT 35 jaar

Hoewel het bestuur al druk doende is met de voorbereidingen voor het 35 jarige bestaan van de TWENOT op zondag 15 mei 2010 te Overloon, staan er vóór die

tijd ook nog twee reguliere TWENOT ledenbijeenkomsten op de agenda. De eerste daarvan, de 3° en tevens laatste TWENOT ledenbijeenkomst van 2010, wordt gehouden

op **zondag 21 november** in het Friese **Ureterp**.

Het programma van de dag zal min of meer het gebruikelijke zijn. De start is om 10.00 uur en eerdere toegang is alleen mogelijk voor handelaren, leden van bouwgroepen, etc., die hun stand moeten opbouwen.

Inschrijving voor de modelbouwwedstrijd (gratis) is vanaf 10.00 uur tot ongeveer 12.30 uur. De prijsuitreiking staat gepland om ongeveer 15.30 uur en deze wordt uiteraard vooraf gegaan door het jureren. Het wedstrijdgedeelte van de zaal zal daarom tussen ca. 14.00 en 15.00 uur zijn afgesloten.

De dag zal ten einde gaan rond 16.30 uur!

"Ureterp" biedt een ruime locatie met royale parkeergelegenheid en, ook heel belangrijk, een prima catering. Er is voldoende zitruimte waar je met anderen kunt bijpraten, gekochte waren kunt tonen, je verdiepen in een

nieuw gekocht boek, of wat je voor zo'n dag ook maar kunt bedenken.

Alle TWENOT bouwgroepen zijn van harte uitgenodigd. Ben je voornemens een eigen bouwgroep te starten, dan kan je hier met je vragen terecht bij de leden van de diverse andere bouwgroepen. Er is deze dag ook ruimte voor particuliere handel, maar maximaal twee meter per persoon!

Aanmelding als deelnemende bouwgroep of reguliere- en particuliere handel kan via het secretariaat. Wij hopen op een grote opkomst en veel deelname aan de wedstrijd!

Waar gaat dit allemaal gebeuren:

MFC De Wier, De Telle 21, 9247 BH Ureterp (Friesland)

Uw Secretaris
Jan Willem Stokkers

REGIONIEUWS

Regio Noord

Tussen het moment dat ik dit typ en u dit leest is er een aantal evenementen in onze regio geweest die een beetje waard waren. Misschien in een volgende TANK een impressie. Ik hoop dat het eerste MilitaryEventTT op het TT-circuit in Assen op 25 en 26 september jl. heeft gebracht wat de organisatoren er van verwachtten. In elk geval was de TWENOT aanwezig met een flink aantal bouwers en modellen; allemaal bedankt.

In het nabije verschiet ligt de modelbouwmiddag op 9 oktober in Ureterp, die echter is verplaatst naar Donkerbroek!! Een week later kunnen we terecht in Hardegarijp, waar Arjen Nouta een modelbouwmiddag organiseert. Op zaterdag 16 oktober in dorps huis de Schalmel. Check de website. Op 30 oktober zien we elkaar weer in Nieuwegein voor de Euro Scale Modelling.

De bouwavonden in onze regio (Joure elke eerste woensdag van de maand en Groningen elke eerste dinsdag van de maand) lopen lekker. Ik heb ze beide bezocht en het is er erg gezellig en je (lees: ik) komt er tenminste eens aan bouwen toe. Wel even via de TWENOT-website aanmelden. Dank aan de organisatoren.

Als laatste nog een nieuwtje: voor de 10de Open Dag Plastic Modelbouw in Sneek willen we een 24-uurs bouwmarathon organiseren. In navolging van "Lekker

blijven plakken" uit Lelystad, waar ik zelf heb meegedaan, willen we het 2^e lustrum opluisteren met een "Elfstedes bouwstafette". Nadere bijzonderheden volgen.

Veel plakplezier gewenst,

Wim Oldekamp

Regio Zuidoost

Om een nieuwtje rondom de beurs zitten we nooit verleiden, ook nu weer niet.

SMC gaat verhuizen en wel per direct. SMC 2010 zal 17 oktober dus niet op de Eindhovense School plaatsvinden, maar op de nieuwe locatie: **NH Conference Centre Koningshof, Locht 117, 5504 RM Veldhoven**

De directe verhuizing heeft te maken met het feit dat de school ons na een verbouwing niet meer dezelfde faciliteiten kon bieden, en aangezien wij graag onze verplichtingen naar clubs en handelaren nakomen, was dringende actie noodzakelijk. Voor SMC 2011 waren we al rond met Koningshof, dus met één telefoontje en heel veel geluk dat ze toevallig het weekend van 17 oktober de hallen nog vrij hadden, was het snel besloten.

Koningshof is een toplocatie met de uitstraling die SMC nodig heeft om de ambities voor de toekomst volledig waar te maken. Voor de organisatie is de situatie bij Koningshof beter te handelen vanwege het betere overzicht

AIRBRUSH**SERVICES ALMERE**

Wij leveren alle airbrushmaterialen voor o.a.: Grafische toepassingen, modelbouw, nail-art, airbrush-tattoo's, face-make up, body-art en vele andere creatieve mogelijkheden. Zowel voor de beginnende- en gevorderde amateur als voor de veeleisende professional.

Alle airbrushmaterialen zijn op voorraad in onze winkel. U kunt ook eenvoudig via onze online-shop bestellen. Tevens vindt u ons op diverse grote modelbouwbeurzen in Nederland en België. Kijk op www.airbrush-services-almere.nl voor onze shop en de beursagenda.

Airbrush Services Almere

Operetteweg 26
1323 VA Almere

telefoon/fax 036-5331531

info@airbrush-services-almere.nl

www.airbrush-services-almere.nl**Dé airbrush specialist in Nederland.**

en uiteraard de professionele back up van Koningshof. Bezoekers zullen het zeker op prijs stellen dat er 1100 gratis parkeerplaatsen zijn en dat de cateringmogelijkheden zeer uitgebreid en perfect verzorgd zijn.

Hoewel de laatste weken richting de beurs nogal hectisch zijn (geweest), hebben wij er het volste vertrouwen in dat we met deze stap SMC definitief op de internationale beurskalender gaan zetten. En de plannen voor SMC 2011 zullen zeker iedereen versterkt doen staan. Maar dat is voor latere zorg.

De SMF Tourbus is na een veel te lange zomerstop ook weer onderweg. Op 12 september waren wij met stand en 16 SMF-ers te gast op de 10e Scale World, de jaarlijkse beurs van KMK in België. Voor mij persoonlijk altijd één van de hoogtepunten van het beurseizoen. Een grote beurs met veel handelaren en heel veel clubs. Op Scale World zijn ook altijd veel buitenlandse bezoekers te vinden. Dat zag je terug op de wedstrijdtafel, die een ongekend hoog niveau liet zien. Voor de liefhebbers van militaire voertuigen was er wat dat betreft heel veel te beleven. En onze eigen Jan Kort viel in de prijzen met zijn Seehund. Jan is ook eerste die ons SMF groupbuild project rondom deze onderzeeër heeft afgerond.

Nog geen week later zijn we naar Euromilitaire geweest, maar de eerlijkheid gebied me te vertellen dat ik dit stukje drie dagen vóór vertrek daar naar toe al geschreven heb, dus als ik zeg dat we met gouden medailles zijn teruggekomen, dan zou je dat per ongeluk kunnen opvatten als slap ge-jeweeetwel.

We verwelkomen jullie allemaal graag op **17 oktober** op **SMC 2010**! Denk aan het nieuwe adres en voor alle informatie over de beurs kijk je natuurlijk op onze website, want er staan tussen nu en de komende weken nog een paar verrassingen aan te komen.

Contact:

Website: www.scalemodelfactory.nl**Robert Crombeecke**

FLEVO DECALS

www.flevoaviationhobby.net

WAT: Statische modelbouw

WAAR: Buurthuis de Schalmei, van Weerden Poelmanstraat 11 te Hurdegaryp.

WANNEER: Zaterdag 16 oktober 2010 van 12.00 tot 's avonds

VOOR WIE: Voor iedereen, jong en oud die in modelbouw geïnteresseerd is.

Wat kunt u verwachten? Veel showtafels met gebouwde modellen, demonstratie airbrush, weathering-technieken, tips en trucs.

Uiteraard is er ook het e.e.a. te koop.

Wat kost het? Entree is gratis, maar een kleine bijdrage is gewenst.

Informatie via

en op

www.flevoaviationhobby.net

Marmon Herrington Mk.IV, geprint in 3D

uit zag. Nu had ik de juiste vorm van de romp. Omdat ik nu toch een 3D tekening had heb ik deze in plaats van te bouwen uit plastic plaat m.b.v. een 3D printer laten afdrukken. Het resultaat zie je op de foto.

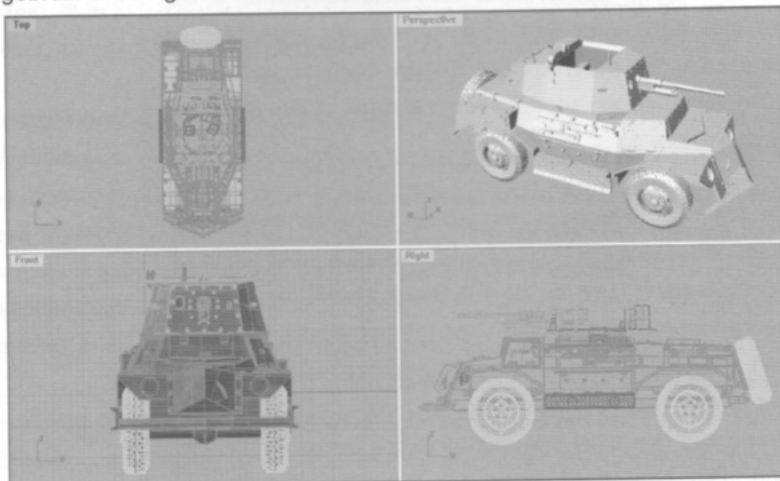
Voor het ontwerpen van mijn modellen gebruik ik al lange tijd diverse tekenprogramma's, maar net als de meeste modelbouwers bouwde ik tot voor kort mijn modellen op een "ambachtelijke" manier met plastic plaat / lijm / putty en verf. Tijdens het bouwen van de master van de Marmon Herrington pantserwagen voor Jan Giesbers liep ik tegen een voor scratchbouwers bekend probleem op: de diverse aanzichten van de tekening die ik gebruikte bleken niet te kloppen. Als gevolg daarvan leek de door mij gebouwde romp totaal niet op het origineel. Na een paar keer opnieuw beginnen besloot ik tot een andere aanpak. In een 3D tekenprogramma tekende ik de romp opnieuw en corrigeerde deze totdat hij er in alle aanzichten goed

De laatste tijd is er grote vooruitgang geboekt op het gebied van 3D printen. Hoewel er verschillende technieken bestaan komt het er in principe op neer dat een machine een model laagje voor laagje opbouwt, zodat er uiteindelijk een driedimensionaal model ontstaat. Met prijzen rond de 40.000 euro zijn deze printers jammer genoeg nog veel te duur voor gewoon thuis gebruik. Op het internet zijn echter firma's te vinden die waar je na het uploaden van je ontwerp dit in 3D kan laten printen. Deze printers werken met zogenaamde STL-files. Voor het maken van een ontwerp heb je een tekenprogramma nodig dat deze files kan maken.

Tekenen

Voor het tekenen gebruik ik het tekenprogramma Rhino 3D (<http://www.rhino3d.nl>), maar ook programma's als AutoCAD of TurboCad zijn hiervoor geschikt. Als basis gebruik ik een gewone tweedimensionale tekening met voor-, zij- en bovenaanzicht. Het werken met Rhino 3D vereist zoals bij elk tekenprogramma wel enige studie en oefening, maar op de website kan je een paar goede tutorials downloaden. Er is ook een Nederlandstalig cursusboek verkrijgbaar.

Bij het tekenen moet je nu al enigszins rekening houden met de schaal waarin je het model later wilt laten afdrukken. Met het tekenprogramma kan je later het model gemakkelijk vergroten of verkleinen, maar de printer heeft een bepaalde minimum materiaaldikte. Ook is het niet zinvol veel tijd te steken in details die uiteindelijk toch niet zichtbaar zijn.

Het ontwerp voor de MH Mk.IV in Rhino 3D teken programma

Voor het afdrukken is het van belang dat de door het programma gemaakte STL file geheel foutloos is. Om het model te kunnen afdrukken moet het zogenaamd "waterdicht" zijn. Een model in een STL file is opgebouwd uit een groot aantal driehoekjes. Elke zijde van zo'n driehoekje moet aansluiten op een ander driehoekje. Is dit niet het geval, dan zit er een gat in het model. Het is dan dus niet "waterdicht" en kan niet worden geprint. Omdat deze fouten erg lastig zijn te localiseren controleer ik de ontwerpen tijdens het tekenen regelmatig met het programma MiniMagics.

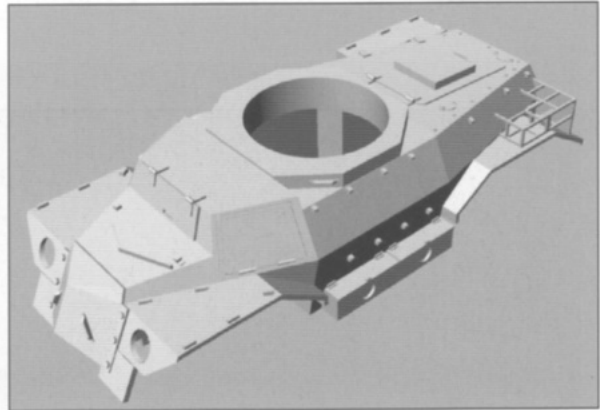
Afdrukken

Voor het laten printen van een model kan je terecht op verschillende websites. Het Nederlandse Shapeways (<http://www.shapeways.com>) heeft een site waar je je model, behalve het laten printen, ook via een webwinkel aan anderen kunt verkopen. Ook hebben ze een grote variëteit aan materialen waarin je je model kunt afdrukken, zoals roestvrij staal, aluminium en zelfs glas.

Ik heb een aantal modellen bij Shapeways laten printen. Hoewel ik erg tevreden ben over de service en de prijs wilde ik ze in een hogere resolutie geprint hebben. Bij Shapeways zijn de laagjes waaruit het model opgebouwd is duidelijk zichtbaar.

Dit model heb ik daarom bij PrintaPart (<http://www.printapart.com>) in de V.S. laten afdrukken. Ik hoop eigenlijk dat Shapeways snel met een gelijke of betere resolutie op de markt zal komen, zodat ik de modellen in de toekomst weer gewoon in Nederland kan bestellen.

Na het aanmaken van een account kan je de files uploaden. Daarna worden meteen de kosten berekend en na accord en betaling met creditcard gaat het model in productie. Bij Shapeways had ik de modellen meestal binnen twee weken binnen, PrintaPart doet er door de overtocht vanuit Amerika wat langer over. Reken maar op een maand.

De romp zoals getekend in Rhino

De romp afgedrukt in 1/72 je ook nog een set in spiegelbeeld nodig hebt. Met een 3D teken programma zoals Rhino is het spiegelen van een onderdeel heel eenvoudig.

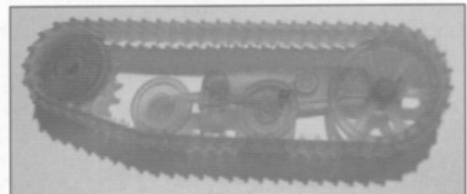
Resultaat

PrintaPart gebruikt in tegenstelling tot Shapeways maar één soort materiaal. Het is een half doorzichtig blauw acryl, waardoor je model er als master gelijk gelikt uitziet. De ras-modelbouwers zullen blij zijn te horen dat het resultaat van de printer nog niet perfect is. Op sommige plekken is de printstructuur nog duidelijk zichtbaar en moet het model nog worden nabewerkt. Op dit moment ben ik nog steeds op zoek naar de beste methode om dit te doen. Andere onderdelen zien er echter zonder meer perfect uit. Ik ben zelf bijzonder enthousiast over wielen en rupsbanden; bij scratchbouwen zijn dit vaak de moeilijkste onderdelen om te maken. Dit vooral als

Wat mogelijk is: rupsband voor Vickers Tractor in 1/76

De toekomst

Hoewel de kwaliteit van de 3D printers op dit moment nog niet zo goed is dat er kant en klare modellen mee geprint kunnen worden, zal dit in de toekomst steeds beter worden. Een voordeel is dat als er over een paar jaar betere 3D printers beschikbaar zijn, je geen nieuw model hoeft te bouwen, maar alleen je file oude nog een keer kan laten afdrukken. De ontwikkeling van 3D printers gaat steeds verder. Er zijn nu al 3D printers die in kleur kunnen printen. Volgens sommige voorspellingen zal een 3D printer over niet al te lange tijd bij iedereen op z'n bureau staan! Dat zou voor ons als modelbouwers heel veel nieuwe mogelijkheden bieden. Iedereen kan dan zijn eigen upgrade- en modificatie setjes uitbrengen.

Hoewel ik dus nog niet tevreden ben over de kwaliteit van de modellen, heb ik voor diegene die niet willen wachten alvast een webwinkeltje geopend waar je een geprinte 47mm Bohler in 1/35 kan kopen. Belangstelling? Ga naar <http://www.shapeways.com/shops/afvworkshop>

Voor meer informatie en het uitwisselen van ervaringen en ideeën kun je met mij contact opnemen via email

Hans van Oerle
Juli 2010

Bij de strijd in de Stille Oceaan was de vlammenwerper en veel gebruikt een belangrijk wapen. De Japanse verdedigers maakten veelvuldig gebruik van bunkers of op een andere manier versterkte posities, vaak onder de grond en met elkaar verbonden via een stelsel van loopgraven of tunnels. De draagbare M1 vlammenwerper was heel effectief tegen dit soort versterkingen, maar had een beperkte capaciteit en de soldaat die hem bediende was kwetsbaar voor vijandelijk vuur. De Amerikaanse mariniers ontwikkelden daarom al snel een gepantserde M1 vlammenwerper door hem in een M3A1 Stuart lichte tank in te bouwen. De .30 boegmitrailleur werd er uitgehaald en daarvoor in de plaats werd het vlam-pistool geplaatst (2) en (4). Om de capaciteit te vergroten werden vervolgens twee draagbare vloeistofsets aan elkaar gekoppeld (3) en in de gevechtsruimte van de tank gemonteerd. De geperforeerde stalen platen op de boeg dienden als extra pantsering.

Sd.Kfz. 231 (6-Rad)

de verkenningsspoorpantserwagen

Het aanpassen van al dan niet gepantserde wielvoertuigen voor gebruik op spoorrails is / wordt gedaan door bijna alle legers die strijd moeten leveren in gebieden met weinig of geen begaanbare wegen. Bekende voorbeelden zijn de Franse Panhard 178, die op deze manier door de Duitsers in Rusland is ingezet, maar ook het Russische en het Britse leger maakte regelmatig gebruik van pantserwagens of andere voertuigen (zoals jeeps) op spoorwielen. Al vóór WO2 experimenteerde het Duitse leger met een zgn. "draisine" (railloerie of spoorauto), die bij de inval in Polen ook daadwerkelijk werd ingezet.

82

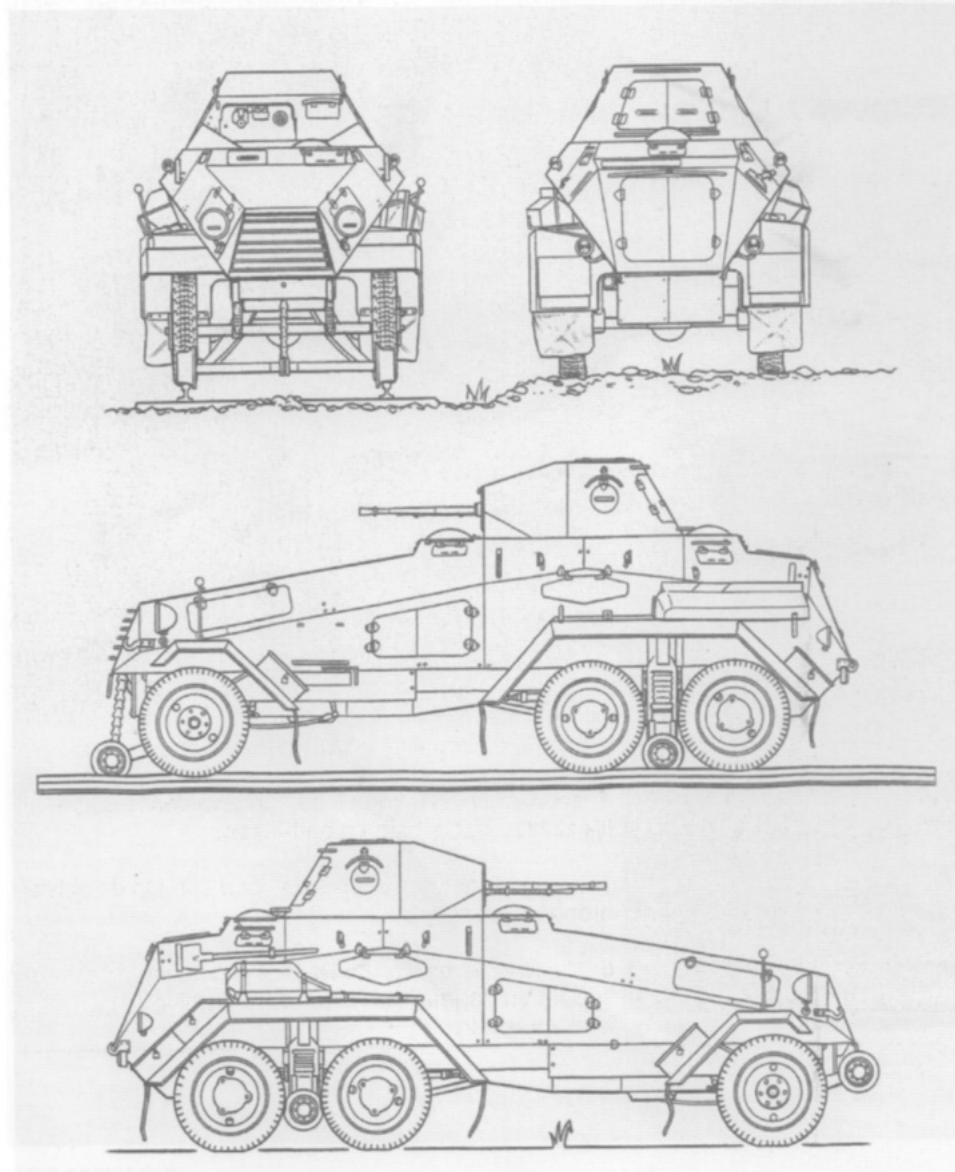

We hebben het nu over een zeswielige Sd.Kfz. 231, die, mede door de geplande samenwerking met de *Panzerzug 3* (de voormalige *Streckenschutzzug München*) als een uniek voertuig kan worden beschouwd. Het is niet meer te achterhalen of het een "veldconversie" betrof of een prototype dat moest worden beproefd voordat tot eventuele seriebouw zou worden besloten. Het kenteken (Pol - 10019) duidt erop dat het voertuig werd gebruikt door een eenheid van de spoorwegpolitie. Het werd in september 1938 aangepast om

op spoorrails te kunnen rijden. De dubbele achterwielen werden hiervoor vervangen door enkele wielen en de voorwielen kregen aandrijving. Vervolgens werden er vier kleine spoorwieltjes geïnstalleerd, twee aan een as vóór de vooras en twee aan weerszijden tussen de twee achterwielen. Bij gebruik op de weg werden ze omhoog gedraaid, het mechaniek

hiervoor zat waarschijnlijk in twee kisten die op de beide achterspatborden waren gemonteerd.

Als bewapening had Sd.Kfz. 231 één enkele mitrailleur. Het kanon 20 mm was verwijderd om in de toren ruimte te krijgen voor een extra bemanningslid, die de radio kon bedienen of als extra waarnemer fungeerde.

De *Panzerzug 3* is op 5 juli 1939 in actieve dienst genomen en in de nacht van 1 september 1939 werd hij ingezet bij de actie bij Konitz. De Sd.Kfz. 231 werd vrijwel direct uitgeschakeld, waarbij naar het schijnt de hele bemanning omkwam. De pantser trein liep vast doordat het Poolse leger een brug had verwoest en hij werd vervolgens door Pools antitank geschut buiten gevecht gesteld.

1,2 en 3: de draisine vanuit verschillende hoeken

4: het spoorwielje tussen de achterwielen is duidelijk zichtbaar. De banden ontbreken.

5. Het draaimechaniek aan de voorkant. Op de achtergrond Panzerzug 3

6. Na de actie bij Konitz. De draisine is ontspoord en daarna vernield. De bewapening is al verwijderd.

TAMIYA'S PANTHER G LATE UITVOERING

PANZER LEHR DIVISION, RUHR POCKET, BEGIN 1945

DOOR CLEMENS VAN GORP

Wel, er zijn van die momenten dat je gewoon in een opwelling een "oude" bouwdoos uit de voorraad trekt en jezelf voorneemt het project binnen een maand neer te zetten. De start van dit project gebeurde op ongeveer deze manier. Op dat moment kon ik niet vermoeden dat het bijna 1½ jaar zou duren voor het af zou zijn, met vele honderden uren werk.

Het begon allemaal ergens in 2008, waar ik op een zaterdagochtend de doos ineens in mijn handen had met de gedachte iets te doen te hebben op de regiobijeenkomst van onze groep Zuid Holland Zuid. Normaal gesproken werk ik veel met etch details, maar nu wilde ik het model meteen uit de doos bouwen. Maar als ik dan weer eenmaal de smaak te pakken heb en de basis in elkaar heb zitten, wil ik toch weer met extra details werken. Dat is nou eenmaal mijn stijl van bouwen, ik heb het maar leren accepteren.

Het model is van Tamiya, in schaal 1/35 met doosnummer 35176. Ik zou Tamiya te kort doen door te zeggen dat het een slecht model is, maar eerlijk gezegd begin je de 15 jarige leeftijd wel te merken. Deze leeftijd was ook de reden om het plan "recht uit de doos"

Advertentie

Dax Magic Webshop

Dax Magic levert alles van Vallejo en MIG tegen scherpe prijzen:

- Vallejo Model Color
- Vallejo Model Air
- Vallejo Game Color
- Vallejo Panzer Aces
- Vallejo Train Colors
- MIG pigmenten
- MIG washes & filters
- MIG 502 Abteilung olieverf
- MIG DVD's
- en nog diverse andere producten van Vallejo en MIG

Ook zijn wij regelmatig aanwezig op diverse beuren in Nederland, België en Duitsland

Dax Magic
H.I. Ambacht
Nederland

webshop: www.vallejo.nl
E-mail : sales@vallejo.nl

VALLEJO.NL

MIGPRODUCTIONS.NL

overboord te zetten. Helemaal toen mijn bouwmaat Marc Koppelman kwam aanzetten met de commanders koepel van het merk Mori, met periscoopdetails waar het aan het Tamiya model ernstig aan ontbreekt. Al snel besloot ik ook het Voyager etch setje te kopen en daarna vond ik de Armorscale loop met de late resin mantel en de Modelkasten tracks ook een "must". Uiteindelijk was deze Panther dan toch compleet en begon ik te vermoeden dat het een pittige en langdurige klus zou gaan worden.

In de loop van de tijd is er veel geschreven over de Panther G en haar staat van dienst tijdens WOII. Onder ons zijn er behoorlijk wat specialisten op dit voertuig. Ik beperk me daarom tot een aantal kleine technische en historische details. Ook zijn er mooie analyses te vinden over de tekortkomingen van dit model op bijvoorbeeld www.missing-lynx.com. Om niet meteen de moed te verliezen en een recent model te kopen heb ik mezelf beperkt tot een aantal kleine en gemakkelijk uitvoerbare aanpassingen met direct en goed resultaat. Met deze aanpassingen en gebruik van de aftermarket setjes heb ik het gevoel een redelijk historisch correct voertuig te hebben neergezet dat goed kan concurreren met recente uitgaven.

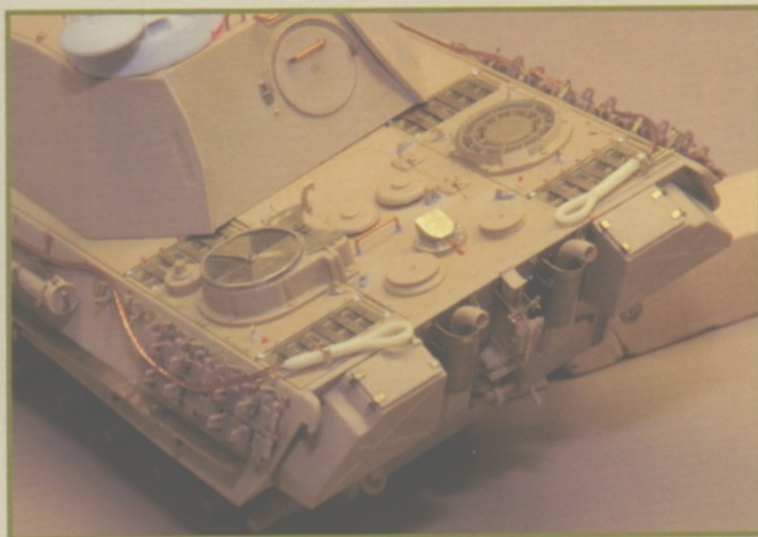

Zoals gezegd is de basis van Tamiya met de gebruikelijke kwaliteit plastic. Van mijn bouwvriend Marc heb ik een nieuwe Dragon Panther G romp geleend en die met mijn Tamiya romp vergeleken. Mijn conclusie was dat er met een aantal simpele klusjes heel wat van was te maken. Daarom heb ik alleen een brede en diepe lasnaad precies onder de koepel ingesneden en ondiepe gaatjes om de luiken van de bestuurders & radio-operator ingeboord. Met Magic Sculp heb ik de nodige lasnaden aangebracht en de basis was klaar voor vervolg. Wat betreft de lasnaden, van Magic Sculp draai je kleine "worstjes", die je vervolgens met een tandenstoker aanbrengt. Door de tandenstoker vervolgens met een mesje te bewerken kun je er mooi reliëf in drukken. Met een beetje speeksel op een kwastje kun je het reliëf netjes bijwerken.

Ik boor altijd meteen een schroefgat om een project stevig vast te zetten op een werktafeltje of sokkel. Je hoeft er dan in een later stadium, bijvoorbeeld bij het verven, niet meer met je vingers aan te zitten. Het vocht en vet van je handen kan een vervelend effect hebben op je verwerking en veroudering.

Met Tamiya vloeibare lijm met groene dop heb ik staalplaatstructuur "gesmolten". Dit gaat vrij gemakkelijk door met het kwastje draaiende en repeterende bewegingen te maken over het voertuig. Dit geeft een verbluffend en realistisch effect. De Dremel is natuurlijk ook een optie, maar ik vind het moeilijk om daarmee het effect te controleren.

Zoals gezegd zijn de etch details van Voyager. Dit merk gaat goed mee met haar concurrenten en is vanwege haar duidelijke handleiding en beperkte hoeveelheid werk heel geschikt voor de beginner. Het niveau dat gevraagd wordt valt wel mee en oefening met de soldeerbout is goed uit te voeren.

Voyager, en zoals later ondervonden Lion Roar, sloegen bij dit model de plank wel volledig mis met het aanbrengen van vier schuifroosters op het achterdek. Jan Peters attendeerde me er heel correct op dat de schuifroosters alleen op de rechterzijde tegenover de cabineverwarming moeten worden aangebracht. Tamiya heeft dit tijdens de ontwikkeling van het model ook verkeerd geïnterpreteerd en gewoon vier schuifroosters op de bouwtekening aangegeven.

De "taartpunten" op de cabineverwarming bepalen hoeveel warme lucht in het voertuig wordt aangevoerd. Let erop dat je ze in de juiste stand plaatst.

Buiten de reeds genoemde aanpassingen heb ik staafjes aangebracht in de uitlaten en het loopje van Armorscale gebruikt. Deze loop met resin mantel is een absolute aanrader. Om de vuurmond correct te plaatsen maak ik altijd rode streepjes met watervaste stift op de loop en de vuurmond, zodat ik ze precies tegen elkaar kan drukken. Dit doe ik overigens vaak bij het aanbrengen van details, omdat de bedenktijd met

secondelijm uiterst kort is.

Je kunt overigens de droogtijd verlengen door de secondelijm te vermengen met standaard grijze putty van Tamiya. Dit geeft ook de mogelijkheid om metaal op metaal te lijmen waar niet direct contact gemaakt kan worden. Meng de putty met een paar druppels secondelijm zodat het haast vloeibaar is. Je krijgt daarmee ongeveer 10 seconden extra droogtijd. Uiteraard is voor de gevorderden de soldeerbout een goede optie.

Over de Modelkasten tracks hoef ik denk ik weinig toe te voegen. Zet je verstand op nul en gaan met die banaan.

Kleurstelling

Ik heb de basiskleuren gespoten met Gunze verf. Deze fabrikant brengt een heel mooi verfpallet voor Duitse voertuigen op de markt. Het karakter van de verf lijkt op dat van Tamiya. Zowel Airbrush Service Almere als de importeur in Strijen levert alle kleuren en verdunners binnen korte tijd.

De verf is gespoten met een Iwata CM-B, met een druk variërend tussen 0,5 en 1,5 Bar. De Iwata is een bijzonder prettige verfspuit, waar heel goed mee is te werken. Tijdens het verfproces heb ik aan de verf een beetje Gunze glansvernis toegevoegd. Dit omdat matte verf de neiging kan hebben zanderig of twaelf ultramat uit de spuit te komen. Glansvernis heeft door het gladde oppervlak ook het voordeel dat

eventuele decals zonder blaasjes kunnen worden aangebracht. Ten slotte is het prettig met verwerken en verouderen. Het gladde oppervlak voorkomt dat verfpigmenten zich om de grove korrels verzamelen en daardoor erg vlekkelig worden.

De "harde lijn" camouflage heb ik verkregen door gebruik te maken van kneedgum van het merk Bruynzeel. Dit product is bij een goede speelgoedwinkel te verkrijgen. Het heeft als voordeel dat het zijn vorm behoudt en langere tijd kan blijven zitten zonder schade aan de verf te veroorzaken. Probeer dit wel altijd even uit op een proefstukje.

Het is een heel handig product om overspray te voorkomen. Overspray is met harde rand technieken lelijk zichtbaar en haast niet meer bij te werken. Kneed de gum warm met de handen, waardoor hij goed te bewerken is. Rol een bolletje tot een worst en rol die met een staafje uit op een gladde ondergrond. Daarna kun je hem zacht drukkend aanbrengen. Zorg dat de gum overal goed contact maakt met het oppervlak van het project. Laat bij het afplakken de verschillende kleuren goed langs elkaar lopen, anders krijgt de verf verhogingen ten opzichte van een andere kleur. Dit is met strijklicht goed zichtbaar.

Om diepte en contrast in de kleuren aan te brengen is in alle kleuren zogenaamde modulatie toegepast. Uitleg van deze techniek staat uitgebreid op de DVD van Mig. De modulatie van geel en groen is gedaan terwijl de kneedgum er nog opzat. Bij het verwijderen van de kneedgum hoef je niet bang te zijn voor het lostrekken van etch details, het laat prima los. De restjes zijn te verwijderen door er met een bolletje van dezelfde kneedgum zachtjes op te drukken. Je moet je model goed controleren, omdat achterblijvende restjes kneedgum in een later stadium een vervelende uitwerking kunnen hebben op verdere veroudering en verwerking.

De basiskleur van de Panther is Red Oxide Primer, welke in 1944 vanwege tekort aan andere kleuren als basiskleur werd ingevoerd. In de totale kleurstelling is gekozen voor Tritonal harde rand camouflage. Ik heb deze kleuren min of meer gekozen nadat ik foto's had gevonden in het Concord boekje nr 7035: "Panzer Divisions 1935-1945, War on two fronts". Hier staan hele mooie zwart wit foto's in van de Panther met dit type camouflage. Van de kleuren geel en groen kan ik moeilijk aangeven welke kleur het precies is. Het zijn mengsels van allerlei kleuren, die ik op gevoel heb gemaakt.

Tenslotte heb ik met Vallejo colours de hoger gelegen delen van het voertuig bewerkt met een lichtere kleur dan de basiskleuren, waardoor er meer diepte ontstaat. Ook deze techniek is op eerder genoemde DVD goed uitgelegd en makkelijk uit te voeren.

Verweren en verouderen

Het proces van verweren en verouderen is tijdrovend, dus geduld is hierbij een schone zaak. Bij mij werkt het goed om het project op te delen in vlakken. Ik ben gestart met "fading", waarbij ik met diverse kleuren olieverf (merk "Rembrandt" van Talens) stippen heb gezet, die ik vervolgens heb uitgestreken met reukloze White Spirit van Talens. Zowel de Rembrandt oils als white spirit zijn bijzonder goed.

Na het fading proces ben ik begonnen met filters waarmee met verdunde olieverf diepte wordt gebracht in de basiskleuren. Denk hierbij aan de kleurleer, waarin het gebruik van bijvoorbeeld blauw op groen een diepe kleur groen geeft. Schroom niet om op het eerste gezicht bizarre kleuren te gebruiken. Enkele hele mooie effecten worden bereikt met sap- en transparant groen van Rembrandt. De basis Red Oxide Primer is bijna niet te bewerken. Hier heb ik veel oranje, rood, bruin en transparant oxide rood van Rembrandt voor gebruikt. Alles is gedaan op gevoel en lef. Het geeft je project een eigen handtekening, karakter en herkenbaarheid.

Na de fading ben ik doorgegaan met chipping. Hiervoor heb ik een combinatie gemaakt tussen Vallejo, Transparant Oxide Red, Sepia en Van Dijck Bruin van Rembrandt. Dit is het meest tijdrovend van allemaal. Ook hier alles op gevoel, lef en gezond verstand. Breng de chipping aan met een kwastje of een sponsje en laat het daarna met white spirit licht uitblenden. Dit geeft een realistische weergave van de weerselementen.

Ik noem nu de verschillende processen los van elkaar, maar ik moet bekennen dat de verschillende processen door elkaar heen zijn gebruikt. Moest ik wachten op het drogen van de olieverf, dan ging ik verder met het gebruik van acryls.

Tracks

De tracks zijn gespoten met matzwart van Gunze. Daarna heb ik met Europe dust vermengd met White Spirit dik de basis ingezet. Vervolgens met Sepia, Lampzwart, Van Dijck bruin en Transparant Oxide Red van Rembrandt vuil en oliesporen gesimuleerd. Snel en simpel met een verbluffend resultaat. Vergeet uiteraard niet de wielen op dezelfde manier te bewerken. Ik heb hiervan alleen de randen en diepe delen van de wielen gedaan om niet de kleur en al het werk van fading, chipping en filters te niet te doen.

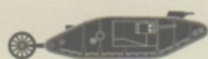
Pigmenten

De uitlaten, wielen, onderzijde, vuurmond en roosters van het voertuig zijn voorzien van Mig pigmenten. Zij zijn er droog en met een oude zachte kwast op aangebracht. Deze pigmenteffecten kun je minder bleek maken door middel van washes van Sepia en Van Dijck bruin. Het geeft een heel realistisch effect. Om de Red Oxide Primer extra te accentueren heb ik van Mig Red Oxide Primer pigment gebruikt. Deze is knalrood. Ik schrok me een ongeluk, maar na een paar da-gen werd de kleur steeds zwakker.

Figuur

Het figuur is van Alexander Miniatures WWII. Dit merk levert levendige figuurtjes, al zijn ze niet zo strak gegoten als Alpine of Hornet & Wolf. Ik heb het U-boat jasje met behulp van Magic Sculp vervangen door een 3rd Panzer jacket. De juiste epauletten en onderscheidingen zijn van Aber, die mooie etssets uitbrengt voor figuren. Om het af te maken heb ik het figuur een das gegeven en voorzien van een Hornet hoofdje. Hornet blijft voor mij toch wel het mooiste merk op het gebied van figuren.

Het figuur is volledig opgezet met Vallejo verf. Deze geeft diepe en levendige kleuren. Uiteindelijk heb het figuur afgemat met Gunze Matt Clear. Probeer absoluut geen Matt Base, deze verf droogt op met een sterke witte waas.

Matt coating

Toen het project voor mijn gevoel helemaal af was, heb ik het voertuig volledig matt gecoat met Gunze Matt Clear. Ook hier: neem geen Matt Base, die slaat wit uit!

Tenslotte

Ik wil graag mijn verloofde Pascal bedanken voor haar eeuwige en altijd objectieve beoordeling, geduld en (financiële) steun. Daarnaast al mijn bouwvrienden van TWENOT Zuid Holland Zuid, Jan Peters en allen die scherp en

kritisch zijn geweest in hun beoordeling.

Ik zou bijna voorbij gaan aan Mol Plastic Modelbouw voor het leveren van het model en de etsset, Military Models & Accessoires voor de verf, figuur en zoveel meer, Airbrush Service Almere voor de bijzondere verfspuit en verf en alle andere specialisten die we dankbaar mogen zijn voor het in stand houden van onze waanzinnige hobby.

Ben je geïnteresseerd in het model en technieken of wil je gewoon eens gezellig kletsen, kom dan langs op onze regio-bijeenkomsten in wijkgebouw De Erker in Schiedam. De data zijn vermeld op de TWENOT Forum site of anders kan je contact opnemen met onze regiocoördinator Johan Bijl op johabijl@hotmail.com.

Clemens van Gorp

Voor de derde keer op rij werd op 9 mei j.l. in Moskou een militaire parade gehouden ter herdenking van de overwinning op Nazi-Duitsland in 1945. Naast die grote parade in Moskou waren er diezelfde dag overal in Rusland militaire parades. Wederom een mooie gelegenheid om het huidige materiaal van het Russische leger van dichtbij te bekijken.

Ook dit jaar bestond de parade uit voorbij trekkende militairen en voertuigen, afgewisseld door overvliegende helikopters en vliegtuigen. Net zoals bij de parades in 2009 en 2008 was de belangstelling groot en was er veel publiek op de been. Om de relatie met de overwinning op nazi-Duitsland, nu 65 jaar geleden, extra te accentueren werden de moderne wapensystemen vooraf gegaan door negen T-34/85 tanks en acht SU-100 gemechaniseerde kanonnen uit de "Grote Patriottische Oorlog". Ook enkele GAZ-67 jeeps waren van de partij.

GAZ-67B

De GAZ-67B is de Russische tegenhanger van de Amerikaanse Willys Jeep die de Russen in grote getallen kregen aangeleverd door het Amerikaanse Lend-Lease programma in de Tweede Wereldoorlog. De productie van de GAZ-67B begon in januari 1944 en stopte pas in 1953. Samen met de zijn voorganger, de GAZ-67, zijn er 92.843 geproduceerd.

De T-34's en SU-100's waren afkomstig uit een opslagplaats in het militaire district Sint Petersburg en in werkplaatsen in de buurt van Moskou rijklaar gemaakt. Twee tanks moesten een nieuwe motor hebben, de overige waren in een handomdraai weer gereed voor actie. Ze werden bemand door veteranen die vroeger met T-54 en T-55 tanks hadden gereden en daardoor nog wisten hoe je moet rijden met tanks die geen stuurbechrachting en een automatische versnellingsbak hebben.

SU-100

De SU-100 is een tankjager op hetzelfde onderstel als de T-34/85, maar bewapend met een 100 mm kanon in een vaste opbouw. Dit betekent dat het kanon alleen een klein stukje naar links en rechts kan bewegen en dus niet 360 graden zoals bij een normale tank. De SU-100 verscheen voor het eerst in 1944 en is ook na de Tweede Wereldoorlog nog gebruikt door bijvoorbeeld de Egyptenaren in de Zesdaagse oorlog van 1967.

De grote achteruitkijkspiegels op het voertuig op de foto zijn bij een modernisatieprogramma in de jaren '60 aangebracht.

Het militaire component van de parade omvatte de deelname van 10.500 marcherende troepen, waaronder voor het eerst delegaties van andere geallieerden, zoals een detachement van de Britse Welsh Guards. Na het voetvolk trokken ongeveer 160 voertuigen voorbij en vlogen 127 vliegtuigen en helikopters over het Rode Plein.

Dit artikel gaat over zowel de deelnemende als de ondersteunende grondgebonden voertuigen.

TOS-1A 'Buratino'

De TOS-1A is een mobiele raketwerper met 24 buizen op het onderstel van de T-72 tank. De oorspronkelijke toren van de T-72 is vervangen door een lanceerinstallatie die 24 220 mm thermobarische raketten verschieft, met een maximaal bereik van maar zes km. De thermobarische raket gebruikt bij de explosie de zuurstof in de lucht als oxidator. Het voordeel daarvan is dat het een sterkere uitwerking heeft dan een gewoon explosief. Daarnaast komt er bij de explosie een druk- en thermische golf vrij die langer aanhoudt dan bij gewone explosieven. Dit maakt het wapen uitermate geschikt voor bijvoorbeeld het uitschakelen van gebouwen, grotten, tunnels en bunkers.

Buratino is het Russische woord voor Pinocchio.

9K96 'Pantsyr S1'

De 9K96 'Pantsyr-S1' is specifiek ontworpen voor het onderscheppen van luchtgrond raketten. Het voertuig is dus uitermate geschikt om bijvoorbeeld S-300 en S-400 Surface to Air Missile sites te beschermen. Natuurlijk is dit systeem ook tegen vliegtuigen en helikopters in te zetten. De bij de parade getoonde Russische systemen zijn gebaseerd op de vrachtwagens van het type KamAZ-6560, maar ze kunnen ook op andere types wiel- en rupsonderstellen worden gebruikt.

Achterop het chassis is een toren geplaatst met maar liefst vier 30 mm kanonnen en twaalf lanceerinstallaties voor raketten van het type 57E6. Daarnaast beschikt de 9K96 'Pantsyr-S1' over een zoekradar, een volg-radar, een thermische kijker en infrarood apparatuur.

KamAZ-43269 'Vystrel'

Een nieuwkomer dit jaar is de KamAZ-43269 'Vystrel'. Dit gepantserd personeelsvoertuig heeft een bemanning van twee man en kan acht à negen infanteristen vervoeren. Op het voertuig is een affuit met 12,7 mm mitrailleur geplaatst. Sinds 2009 wordt de KamAZ-43269 'Vystrel' waargenomen bij Russische troepen in Abchazië. 'Vystrel' betekent "schot" (als in een schot van een geweer of kanon).

15U175

Tijdens de twee voorgaande parades rolde het kleinere broertje met zeven assen, namelijk de 15P72 van het RS-12 "Topol" nucleaire ballistisch raketsysteem, in de parade mee. De gigantische 15U175 met acht assen is onderdeel van het RS-12M2 "Topol-M" raketsysteem en is sinds 1997 in dienst. De verbeterde nucleaire intercontinentale ballistische RT-2PM2 raket is nauwkeuriger dan zijn voorganger. De vrachtwagen is van het type MZKT-79221 "Universal", 16x16, met YaMZ-847 800 pk motor. Binnen de NAVO is het RS-12M2 "Topol-M" systeem bekend als SS-27 "Sickle B".

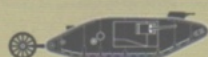
KT-L

Één van de aanwezige bergingsvoertuigen was de KT-L, voor het geval dat voertuigen pech kregen tijdens de voorbereidingen.

De KT-L is de bergingsvariant op het chassis van de veel gebruikte Russische Ural-4320 vrachtwagen. Het voertuig is ook bekend onder de naam TK-6.

T-34/85

Deze versie van de T-34 verscheen vanaf 1943 en is bewapend met een 85 mm kanon in plaats van het 76 mm kanon bij eerdere modellen. Daarnaast heeft de T-34/85 een coaxiale 7,62 mm mitrailleur en 7,62 mm boegmitrailleur. Na de Tweede Wereldoorlog is hij nog in tal van conflicten ingezet, zoals tijdens de burgeroorlog in het voormalige Joegoslavië in de jaren '90.

HET TRANSPORT VAN RUPSVOERTUIGEN IN HET NEDERLANDSE LEGER

DOOR JOHAN GROEN

Diamond T981, M20 trekker van de
Rekwisietencommissie Koninklijke Landmacht

FTF trekker en DAF YTS 10050 oplegger
840^e zware transport comp. - Kamp Soesterberg 1990

FTF trekker, 6x4,
Rekwisietencommissie KL

2x DAF YTS 10050 oplegger - Kamp Soesterberg 1986

foto's: Wim den Dunnen

2x DAF XF95.480 met Broshuis oplegger

DAF XF95.530

Al bij de introductie van de tank in het Nederlandse leger in de jaren twintig van de vorige eeuw, de bekende Renault FT17, bleek dat er, in de vorm van vrachtauto's of aanhangwagens, vervoer nodig was om de tank over grotere afstanden van A naar B te brengen. Voor het transport van de Renault FT17 kreeg het leger de beschikking over een enkel-as aanhangwagen of "vervoerwagen", zoals hij in de rapporten werd genoemd. Hij bestond uit een bovenstuk, rustend op één gedeelde as met zes raden. Het bovenstuk kon door middel van twee dommekrachten in schuine stand worden gesteld, zodat de Renault er met eigen kracht op en af kon rijden. De vervoerwagen werd voortbewogen door een tractor. Het lot van de FT17 en de aanhangwagen is door het uitbreken en het verloop van de oorlog niet bekend.

Na de oorlog begon de wederopbouw van het Nederlandse leger met voertuigen uit de geallieerde dumps. De eerste combinatie voor het vervoer van tanks was de Rogers/Diamond-T M9/M20 combinatie, die

werd gebruikt voor het transport van o.a. de Sherman, Ram en Chaffee tanks. Voor het transport van lichtere rupsvoertuigen en geniematerieel was er de Autocar U7144T met "Eidal" oplegger.

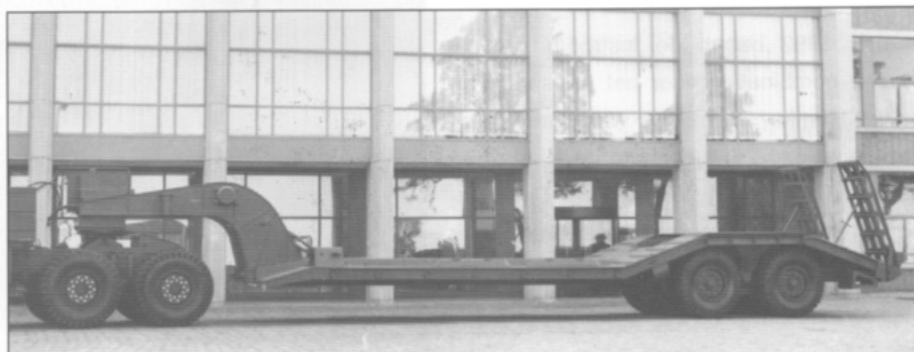
Bij de invoering van de Centurion tank ontstond er behoefte aan een zwaardere combinatie, waarvoor de Thornycroft Mighty Antar trekker werd aangeschaft. Deze was oorspronkelijk voor de olie-industrie in het Verre Oosten ontwikkeld

(zie DE TANK nr.84), maar werd door het Engelse leger al snel ingezet voor tanktransport. Het Nederlandse leger heeft twee uitvoeringen gebruikt, te weten een ballasttrekker en een trekker met koppelschotel. De ballasttrekker had een houten laadbak met huif, welke voor een betere tractie werd gevuld met ballast. Dit voertuig werd gebruikt in combinatie met de Rogers aanhangwagens (foto links).

Voor de trekker met koppelschotel werd door DAF een speciale oplegger ontwikkeld, namelijk de YT10060, een 60 tons oplegger met afneembare zwanenhals, zodat hij zowel van voren als van achteren kon worden beladen (foto →)

Deze zeer lange oplegger kon worden beladen met een Centurion tank met aangekoppelde éénassige brandstofaanhang. Later werd door DAF de kortere YT10050 ontwikkeld, die ook is gebruikt door België, Denemarken en Zweden.

Foto's op deze pagina: NIMH

In de jaren zestig werden voor de troepen in het Duitse Seedorf 11 stuks FAUN trekkers bijgekocht. Ze waren van het type L1212-45VSA, (→) dat ook door de Bundeswehr werd gebruikt. Deze werden gecombineerd met de oplegger YT10050 van DAF.

De motor was een 12 cilinder diesel van Klockner-Humboldt-Deutz AG, type BF12L714, luchtgekoeld en dus zéér luidruchtig.

Begin jaren zeventig werden de Thornycroft voertuigen vervangen door een trekker van

Nederlands fabrikaat, de Floor FTF type MS4050. Vanaf dit moment zijn er voor het vervoer van tanks alleen nog trekker-oplegger combinaties in gebruik. Deze zware 6x4 trekkers werden aangedreven door een 475 pk sterke tweetakt diesel van Detroit Diesel. Ze hadden twee mechanisch aangedreven lieren, elk met een trekkracht van 20 ton. Later zijn deze vervangen door hydraulische lieren (foto ↓).

De Autocar U7144T werd in de jaren '50-'60 vervangen door trekkers van het type DAF YT 616, gekoppeld aan trailers van Eidal of DAF. Later werden ook door Nooteboom trailers met een laadvermogen van 23 ton geleverd, die veelvuldig werden ingezet voor het transport van de toen in gebruik zijnde rupsvoertuigen van het type AMX13.

Ter vervanging van de inmiddels ook weer ouder wordende FAUN trekkers werden begin tachtiger jaren MAN type

40.400DTF 6x4 trekkers aangeschaft. Al die tijd werden tot volle tevredenheid de YT10050 opleggers gebruikt. Wel werd het laadvermogen van deze trekkers ontoereikend en dus werd er uitgezien naar een nieuwe combinatie (foto ↓,

Trailer DAF YTS-10050 met MAN trekker, 840 Zware Transport Compagnie, Kamp Soesterberg, augustus 1986. Foto: Wim den Dunnen)

In mei 1992 begon de instroom van 44 nieuwe combinaties voor het transport van gevechtstanks. De trekker was een Mercedes-Benz, 6x4 2648 S, gekoppeld aan een Kögel oplegger met zes assen. Deze oplegger, met een theoretisch laadvermogen van 62 ton, had vier gestuurde en twee optrekbare assen.

Mercedes-Benz 2624S 6x4 tropco Kn600 met Kogel oplegger, in gebruik bij 111 Transport in Seedorf (foto Marc Tempels)

In 1994 werden nieuwe combinaties ingevoerd ter vervanging van de DAF-Eidal/Nooteboom combinaties. Deze bestonden uit een trekker van DAF, de 95, 4x2, afgeleid van de civiele voertuiglijn, of een militaire 4x4, YTV2300 en een drie-assige oplegger van Broshuis.

Deze opleggers, in totaal 139 stuks, werden gebruikt voor o.a. de rupsvoertuigen YPR765, M108, M109 en M578, alsmede voor wielvoertuigen en voor het transport van geniematerieel, containers en ook de brug van de Leopard bruglegger. Ook kon er een geraamte met huid op worden gezet, zodat hij als oplegger voor stukgoedvervoer was te gebruiken (foto →).

Begin 2000 ontstaat wederom de behoefte aan opvolgers en

dus komen er vanaf 2005 nieuwe combinaties, ontwikkeld door DAF in samenwerking met Broshuis. De zware combinatie voor de Leopard en vergelijkbare ladingen wordt gevormd door een DAF XF95 met een 530 pk. motor, gekoppeld aan een 7 assige oplegger van Broshuis. De militaire benaming is 650kN tropco. De lichtere versie bestaat uit een DAF XF95 met een 483 pk. Motor, gekoppeld aan een 4 assige oplegger van Broshuis, met de militaire benaming 400kN tropco. In totaal werden 39 650kN combinaties aangeschaft (kentekens KR-91-00 / 91-38), 63 400kN combinaties en

nog 10 losse trekkers voor andere doeleinden aangeschaft (kentekens KR-90-00 / 90-72).

Bronnen:

- eigen archief
- Folders van Broshuis en KOGEL

Johan Groen

e-mail,

Veel belangstelling voor de derde Slag om de Achterhoek

lets minder bezoekers door het WK voetbal

door Theo Mensing

Voor de derde maal werd zaterdag 12 en zondag 13 juni 2010 in en om het Achterhoeks Museum 1940-1945 in Hengelo in Gelderland de Slag om de Achterhoek nagespeeld. Er was veel belangstelling voor de circa 130 re-enactors (heropvoerders van de geschiedenis) uit Nederland, België, Duitsland en zelfs uit Amerika. Zaterdag was er een statische show met onder meer een veldhospitaal, voertuigen uit de Tweede Wereldoorlog en een deel van een Dakota. Op beide dagen was het museum uiteraard open.

Zondag was dan de Slag om de Achterhoek die dit jaar voor de derde maal werd nagespeeld. Honderden bezoekers volgden het spektakel van achter enkele hekken en op de tribunes. Er waren wel wat minder bezoekers dan de vorige jaren maar dit was vermoedelijk te wijten aan het WK voetbal.

Re-enactors

Voor de lezers van DE TANK is er weinig te melden over voertuigen. Wel over re-enactors. De deelname van re-enactors aan dit evenement en in het algemeen neemt steeds meer toe. Deze mensen, mannen en vrouwen, zijn zich steeds meer bewust van de geschiedenis en zijn in feite allemaal acteurs in de dop. Alle facetten van de geschiedenis worden in beeld gebracht, vanaf de Vikingen, Romeinen, de Middeleeuwen en meer recentelijk de Tweede Wereldoorlog en Vietnam. Op twee foto's ziet u zogeheten Duitse Fallschirmjäger (of in gewoon Nederlands parachutisten en voor de puristen onder ons: valschermspringers). Ik sprak met hen en hoorde wat zij ongeveer aan een complete uitrusting, kleding en wapens kwijt zijn. De man met het schildje, een zogenaamde Feldjäger (militaire politie) bagatelliseerde de bedragen en zei dat hij niet veel had uitgegeven. Een compleet uniform plus helm is ongeveer € 1.000, een Luger pistool € 900 en een MP 38 of 40 tussen de € 1.300 en 1.500. Over

wapens gesproken, alle re-enactors die een wapen bezitten, moeten volgens de Nederlandse wet een wapenvergunning hebben. Bovendien schieten zij tijdens de bijeenkomsten met losse flodders. Er is in Nederland alleen al een groot aantal re-enactmentverenigingen, zoals bijvoorbeeld ABWO (Airborne Battle Wheels Oosterbeek), De Old Hickory, Voorwaarts Mars, Vereniging Militair Depot en Stichting Militair Depot (twee verschillende verenigingen). Alle deze verenigingen zijn ondergebracht in de overkoepelende organisatie: Living History Nederland.

Voertuigen

De foto's met de voertuigen spreken voor zich. De Duitse pantserwagen is een zogeheten Sd.Kfz. 247 B Schwere geländegängige gepanzerte Personenkrafwagen. Van dit type pantserwagen zijn er voor en tijdens de Tweede Wereldoorlog ongeveer 60 gebouwd en gebruikt. Zij zijn alle op het slagveld achtergebleven. Een Duitse re-enactor heeft een schitterende replica gebouwd op het onderstel van....???... een Landrover. Deze was ook dit jaar weer aanwezig en trok veel bekijks. Een uitgebreid artikel over dit voertuig staat in het decembernummer 2009 van DE TANK.

← Sd.Kfz. 249B ("ersatz")

↓ de altijd aanwezige jeep

Museum

Het Achterhoeks Museum 1940-1945 is zeker een bezoekje waard. Onder de kleinere musea in Nederland neemt dit museum zeker een vooraanstaande positie in. Het heeft inmiddels zoveel in opslag dat de beheerder en alle vrijwilligers driftig op zoek zijn naar een betere en grotere locatie.

Gegevens:

Achterhoeks Museum 1940-1945, Marktstraat 6, 7255 Hengelo (Gelderland), 0575-465170, www.museum40-45.com

Ten slotte kan ik zeggen dat deze 3^e Slag om de Achterhoek weer een succes is geworden, temeer daar ik voor mijn diaverzameling over de Tweede Wereldoorlog weer wat foto's heb kunnen maken. Dat werd ook tijd, want mijn verzameling moet nodig worden uitgebreid. Want zeg nu zelf: 30.000 dia's is toch niet veel ???

Theo Mensing

Het T-32 Aanvalskanon, een potentiële nachtmerrie voor zijn tegenstanders

Ondanks een nauwe band met Frankrijk wendde het toenmalige Joegoslavië zich in de jaren na de Eerste Wereldoorlog meer en meer tot Duitsland en Italië. Dit bleek onder andere uit verschillende grote wapenaankopen, zoals de aanschaf van Messerschmidt Bf-109^E, Dornier Do-17K en Savoia Marchetti SM-79 vliegtuigen voor de Joegoslavische luchtmacht. Het leger was echter grotendeels uitgerust met Franse lichte tanks, zoals de Renault FT-17, de Renault-Kegresse M28 en de Renault R-35. Ook had het een aantal Skoda S-I-d tankettes, die, althans op papier, als de beste van allemaal konden worden beschouwd.

In 1937 ontwikkelden Skoda en CKD (Českomoravská Kolben Danek) een eenvoudige torenloze tankette op basis van de LT-35 lichte tank. De reden was een toenemende vraag naar zo'n voertuig van onder meer Afghanistan, Letland, Peru, Roemenië, Zweden en Joegoslavië, dat uiteindelijk de enige koper van de Š-I-d zou worden. Het meest opvallende verschil tussen de Š-I-d tankette en de LT-35 lichte tank was het ontbreken van de toren. In de doosvormige romp

zat de bestuurder rechts en de commandant links. Deze had boven zijn hoofd een verhoging met vier kijkspleten, voorzien van gepantserd glas, voor het zicht rondom en eveneens recht voor zich een kijkspleet. De bestuurder had slechts één grote kijkspleet. Tussen de twee bemanningsleden was een Skoda A3 37 mm kanon geplaatst, dat door de commandant werd bediend. Het was het zelfde kanon dat ook in de LT-35 tank werd gebruikt. De munitievoorraad bestond uit negentig brisant en antitank granaten. Deze laatste hadden een aanvangssnelheid van 786 meter per seconde en doorboorden op een afstand van 500 meter 58 mm homogeen pantserstaal bij een hoek van 90 graden en 36 mm pantserstaal bij een hoek van 30 graden. Voldoende om elke toenmalige Duitse tank uit te schakelen.

Aan de rechterkant van de opbouw was een 7,92 mm CZ M37 machinegeweer geplaatst (munitievoorraad 2.550 patronen), dat bediend werd door de bestuurder. Het kon ook op een pen vóór het luik van de commandant worden gezet voor gebruik als luchtafweerwapen, maar het nut in deze rol was echter twijfelachtig.

In vergelijking met andere tankettes bood de Š-I-d goede bescherming. Het frontpantser was 22 mm dik, bijna hetzelfde als bij de LT-35 lichte tank; de zijwanden, achterkant, boven- en onderkant waren 6 mm dik. Hij was helemaal geklonken. De LT-35 had 15 tot 16 mm pantser aan de zijkant en 8 mm aan de boven- en onderkant. Hierdoor en door de kleinere afmetingen en de afwezigheid van een toren was de Š-I-d met z'n 4.572 kg aanzienlijk lichter dan de LT-35. Hij kon hierdoor met een lichtere motor (een Skoda 60 pk luchtgekoelde benzinemotor) toch de respectabele snelheid van 45 km/uur bereiken, wat voor die tijd aanzienlijk was. De LT-35 haalde met een twee keer zo zware motor slechts 40 km/uur. De Renault R-35 en de Renault-Kegresse M28 haalden niet meer dan 20 km/uur.

Het onderstel bestond uit twee paar wielstellen en een spanwiel aan beide zijkanten. De rupsband werd gesteund door vier toprollers. De vering ging door middel van spiraalveren.

Door al deze kenmerken was de Š-I-d tankette in zijn tijd de beste in zijn soort en het zou niet overdreven zijn om te veronderstellen dat het, als voorloper van de StuG III, een prima tankjager zou zijn geweest. Door financiële perikelen kocht Joegoslavië er in 1937 slechts acht, die als het T-32 Aanvalskanon in gebruik werden genomen. In de strijd met Duitsland en Italië in april 1941 werden ze ingezet in centraal Servië, bij Topola en Kragujevac, maar de meeste werden door de Duitse 11^e pantserdivi-

sie vernietigd. Dit kwam vooral doordat de voertuigen geen antitank granaten hadden. Onduidelijk is of dit per vergissing of met opzet was gebeurd. Met anti-tank granaten hadden ze het, door hun krachtige bewapening en lage silhouet, de Duitse tanks nog heel lastig kunnen maken. Na de capitulatie hebben de Duitsers de resterende voertuigen in gebruik genomen als de PzKpfw-32(j).

Bron: A Small Nightmare, Classic Military Vehicle, mei 2010

Een Š-I-d in een straat in Belgrado, 27 maart 1941. Duitsland viel op 6 april 1941 aan.

Naast de nieuwe hobby, met enkele mede-Twenotters naar modelbouwshows in Tsjechië, is Frankrijk nog steeds vakantiebestemming nummer één. Met dochter Irene, die inmiddels haar Bac aan de R.U.G. heeft gehaald en dus nog beter Frans kent, was de Bourgogne dit jaar het reisdoel. Omdat deze streek in de 2e wereldoorlog in Vichy Frankrijk lag zijn hier geen musea te vinden zoals die in Normandië (musée de la bataille .. etc.). Wel vind je hier musea over La Résistance, de Maquis, dus het verzet en over de Déportation of wel de jodenvervolging.

Het eerste museum dat wij wilden aandoen was 'Le musée du souvenir du combattant' in Chalon sur Saône. Echter, bleek op dinsdag dicht, zoals veel Franse musea. Misschien later (niet dus). Wel kwam ik in deze stad in een rommelwinkeltje terecht (Rue St. Antoine). De eigenaar bleek ik de zondag ervoor ook al op een rommelmarkt gesproken te hebben. Hij had Airfix doosjes staan, helaas leeg maar toch was het een collectoritem, dacht hij. Ik niet dus. Wel kocht ik een oude Tamiya doos met een 1 op 35 AMX-30 tank. Bijna af, dus in het zomerkamp maar even afgemaakt. Slechts 3 kleine onderdeeljes ontbraken. Een Solido die-cast Lee/Grant tank was natuurlijk ook voor mij.

Het tweede museum was in Genelard, het Centre d'interprétation de la Ligne de Démarcation. Een hele mondvol voor een museum waar je, als je alle opschriften leest, een uur nodig hebt. Eerst een stukje 'ontstaansgeschiedenis' van WO 2, dan een heleboel over Vichy-Frankrijk en le Maréchal Pétain en het verzet. Leuk maar alleen maar kopieën van foto's, documenten etc. Leuker was de bookshop. Ik kocht er enkele boekjes over D-Day, mijn interesse gebied.

In Lyon bezocht ik het (daar komt -ie weer) "Centre d'histoire de la Résistance et de la Déportation". In een zeer donkere omgeving wordt weergegeven wat het verzet deed, weer a.d.h.v. veel foto's maar nu ook met filmpjes. De Jodenvervolging werd zeer indrukwekkend weergegeven, opvallend was de Duitse mathematische precisie van de gegevens over de transporten naar de kampen in het Oosten. Ik werd er koud van en dat op de warmste dag tot dan toe (buiten 36° C.). Ik had geluk want in een bijgebouw was ook nog een tijdelijke tentoonstelling van het 'Musée d'histoire militaire de Lyon et sa région' over de gebeurtenissen aldaar in mei 1940. Hier wel poppen in uniform, wapens en enkele modellen (vliegtuigen). Ook mooie foto's van zware Franse artillerie. En er mocht worden gefotografeerd! (→)

14 juli (quatorze juillet) is Frankrijk's nationale feestdag, dus iedereen vrij en vrijwel alles dicht. Maar ook: rommelmarkten, waarbij zelfs één in ons dorp. Na 3 markten was ik een heleboel bouwdozen rijker, er zat zelfs 1 tank bij (uiteraard een LeClerc). Op t.v. nog een stukje défilé op de Champs Elysées gezien. Wat een noodweer zeg! En wij maar zweten met 36° C.

Een dag later waren wij in Dijon en volgens mijn onvolprezen gids "1200 musées 39/45 guide Europe" moest daar een 'char Sherman' staan. Zonder tomtom gevonden op de hoek Rue Sambin en Boulevard Garibaldi, tegenover de school voor rekruten van de landmacht. Deze M4A4 Sherman was in de koepel geraakt door een Duits anti-tank kanon dat 1200 meter verderop stond. De drie bemanningsleden in de koepel werden gedood, de andere twee waren ongedeerd. De tank is prima gerestaureerd, maar waarom de 'endconnectors' (bedankt Bert L.) van de tracks wit waren geschilderd is mij niet geheel duidelijk. De tank is genoemd naar René Duguay-Trouin, een kapitein ter zee (1673 – 1736), die zich in diverse oorlogen in zijn tijd heeft onderscheiden.

Op de laatste dag van ons verblijf pakten we nog een piepklein museum in Sennecey le Grand, het dichtstbijzijnde dorpje. In een toren van een oude burcht was op ca 50 m2 een S.A.S. museum ingericht. De Franse S.A.S. heeft in dit dorp strijd geleverd met een colonne Duitsers en daarbij 16 man verloren, maar wel de Duitsers een gevoelige nederlaag bezorgd.

In het midden van de ruimte stond een heuse Willy's in S.A.S. uitvoering. Hoe ze hem erin hebben gekregen ..., ik denk op de zijkant of in stukjes of zo. Verder veel panelen met foto's, vitrines met uitrustingstukken, wapens, emblemen, etc. Alles over de Franse S.A.S. en inderdaad; Operatie Amherst (Drenthe 1945) werd ook genoemd. In een bijzaaltje werd een filmpje vertoond dat bij de VVV te koop bleek voor slechts 8 euro. Alleen maar originele filmbeelden, prachtig! Buiten het dorp bezochten we nog het S.A.S. mémorial, een herdenkingsplaats opgericht ter nagedachtenis aan de gevallen van de S.A.S. Bij de VVV even vragen naar een 'plan' (plattegrond).

Hiermee leek de vakantie ten einde maar er zat nog één troef in het spel; op de terugweg eindelijk eens aangaan bij Rob en Jaqueline de Ruyter en hun Ardennen 1944-1945 museum in het Belgische Poteau. Al twee jaar waren we er langs gereden, maar steeds te vroeg of te laat. We werden allerhartelijkst ontvangen, ook door waakhond Mauser (what's in a name?). Die had dus een echte 'dog-tag' om. Ik had al veel gehoord over het museum, maar wat ik zag overtrof mijn verwachtingen. Groot en heel ruim opgezet, mooie diorama's, historisch zeer verantwoord en wat het

mooiste is: het staat allemaal op "historical ground". De beroemde beelden van Duitse soldaten die langs een brandende US M3 halftrack lopen zijn op de weg vóór het museum gemaakt. De verdedigingslinie van de Amerikanen is nog zichtbaar door fox-holes. Zeer indrukwekkend en zeker de moeite van een bezoek waard. Maar dan wel langer blijven dan ik nu deed. Ik ga dus zeker nog een keer. Helaas heeft Rob de rondritten met de Duitse en U.S. halftrack om verzekeringstechnische redenen moeten schrappen (per 15-7 en ik was er op 17-7!). Voor de echte liefhebbers: Rob's huis staat te koop, informeer maar eens. (www.museum-poteau44.be)

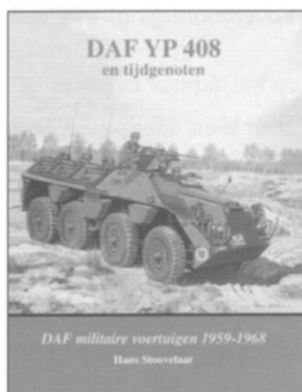
Dit was echt de laatste stop in deze vakantie, voor Overloon was het al te laat. Ik hoop dat jullie wat ideeën hebben opgedaan.

Voor meer info mail to: [REDACTED] Tot volgend jaar!

Wim.

Een nieuw boek over de DAF YP408

Op zaterdag 16 oktober a.s. vindt in het DAF museum in Eindhoven tijdens de jaarlijkse "museumdagen" de presentie plaats van alweer het zevende boek in de serie DAF Monografieën. Het is deze keer zeker voor TWENOT leden een bijzonder boek, want het is voor een groot gewijd aan de DAF YP408, die vanaf 1964 tot 1988 deel heeft uitgemaakt van onze krijgsmacht en dienst heeft gedaan in Nederland, Duitsland en Libanon. Duizenden militairen, dienstplichtigen en beroeps, bewaren goede herinneringen aan de YP. Verder in dit boek aandacht voor de DAF YA616-serie met de roemruchte takeldozen YB616 en 626. Tenslotte worden in dit boek de zware trekkers DAF YT 514 en YT 616 behandeld, alsmede de niet in productie genomen kleine pantserwagen DAF YP 104. Het boek bevat circa 300 foto's, waarvan een deel in kleur en uiteraard heel veel uit militaire dienst.

Formaat: 22 x 28 cm, genaaid gebonden, omvang: 176 pagina's, prijs: ± € 29,50, geïllustreerd met 300 foto's, ISBN 978 90 6013 324 8, auteur: Hans Stoovelaar

Informatie DAF Museumdagen 2010, zaterdag 16 en zondag 17 oktober 2010

De jaarlijkse Museumdagen van het DAF Museum staan dit jaar volledig in het teken van de producten die DAF heeft geleverd aan het Nederlandse leger en vele van deze producten zijn op beide dagen dan ook in het museum te zien.

Aan de standhouders is gevraagd zoveel mogelijk aan dit thema mee te werken.

Adres: Tongelresestraat 27, Eindhoven

Open: dinsdag t/m zondag, 10.00 – 17.00 uur

Toegangspreis: € 7,-

VRAAG & AANBOD

Harry Isings, [REDACTED] heeft te koop:

	€		€
Tamiya		SA-2 met transporttrailer	25,00
Schweres Wurfgerät	7,50	AFV	
Kubelwagen	7,50	PAK 43/41	17,50
Mercedes Benz L3000	17,50	8,8 cm Flak	20,00
Sd Kfz 223	10,00	Alan	
Flak 88 type 36	15,00	Bison 2	17,50
Italeri		CMK	
PAK 97/38	7,50	Marder 1	15,00
German Horse Drawn	7,50	Zweda	
LCM landing craft	17,50	Mercedes L4500A	20,00
CMK		Dragon	
3,7 cm Flak	7,50	Sd KFZ 250/10	15,00
Volkswagen 230 gas	7,50	8,8 cm Panzerschreck met karren	7,50
Trumpeter		Kettenkrad met Puppchen	7,50
VK 3001 Pz 6 ausf A	17,50	MB	
Geschutzwagen 4B	17,50	Panzerbefehlswagen 1	7,50
Dicker Max	17,50	Pz Kfw 1A met breda	7,50
Heuschrecke	17,50	Academy	
38 H artillerie observatiewagen	10,00	Sherman M4A3 met dozer	20,00
39 H tank	10,00		

En het was zomer.....

Behalve Peter Stoof's welverdiende FOC overwinning was het komkommertijd in de modelbouwgemeenschap. Vakanties, iets met voetbal in Zuid-Afrika (erg moedig van Nieuw Zeeland, jezelf *all white's* noemen daar), warme dagen (als je ze nog kunt herinneren) en een kort opflinkerende discussie of TWENOT nu een modelbouwclub is of een vereniging voor 1 op 1 liefhebbers. Het beste antwoord was de toevoeging van een extra forumdeel, juist voor de 1 op 1 liefhebbers. Probleem opgelost!

Wat TWENOT is, is wat wij ervan maken. Het is niet nodig alles van een label te voorzien. Naar mijn bescheiden mening is modelbouw het grootste deel met de meeste inbreng, maar juist wij modelmakers zouden gauw klaar zijn zonder *real scale* objecten, en nu er zelfs leden zijn die echte voertuigen hebben is vooral het uitwisselen van informatie de grootste winst. Dat en veteranen, van ex-Joegoslavië tot Afghanistan, die bereid zijn hun foto's en ervaringen te delen maakt ons tot een complete club. Wees blij met het geheel i.p.v. de verschillen te zoeken.

Zomer dus, en behalve boven lijm hangen heeft uw scratcher nog een andere passie, vissen, en dan vooral op volkslank 7-vinnige dames, die voor jullie ongelovigen 'karper' heten, en deze hobby vereist net zoveel toewijding en uren als het perfectioneren van een schaalmodel. Dat en een beetje nutteloos als een hooligan met een 4x4 door de natuur scheuren betekent modelbouwtijd inleveren.

Nu kun je daar een punt van maken; ik ben echter op zoek gegaan naar de overeenkomsten tussen deze hobby's. Vissen van enig niveau vereist, net als modelbouw, passie, inzet, uithuilen en opnieuw beginnen, kritiek van medehobbyisten en de soms absurde drive van alles het beste te willen hebben. Ooit in een ver verleden was vissen op karper iets wat gedaan werd door Engelse heren in een waxcoat, die er geen punt van maakten hun normale leven een halt toe te roepen om zich een seizoen lang op een meer te storten (met illustere namen zoals bijvoorbeeld "Redmire") en daar probeerden giga karpers te vangen met bijnamen als Two-Tone, Skull of Blackeye.

Onnodig om te zeggen dat dit soort artikelen in Engelse bladen 25 jaar geleden diepe indruk op mijn tere vissersziel maakten. Dat moest ik ook. Ook ik moest in de eredivisie der zoetwatervissers. Ik ging mee in de sfeer van besmuikt over je aas praten, het verborgen houden van je onderlijnen voor de competitie, met als trofee de posefoto met vis van 30 pond of zwaarder. Dat het veel

tijd opslokte en je sociale leven overboord ging, was een kleine prijs voor deze beleving.

Nu, vele jaren later, is van die sfeer niets meer over. Vissen op karpers is volkssport geworden en net zo plat als SBS6. Zelfs darters met bijnamen waar ik plaatsvervangende schaamte van krijg doen het, zonder ooit het voortraject van "normaal" vissen doorlopen te hebben. Het is een wedstrijdje verpissen geworden. Niet dat ik iets tegen darten heb trouwens, maar sinds "*The Crafty Cockney*" zijn er geen *nicknames* meer die er nog toe doen, net zoals er nog maar weinig vissers zijn die er toe doen. De commercie heeft huisgehouden, elk iets voorstellend persoon is merkgebonden en kan alleen maar vangen met hengel merk A en aas merk B. Voorbij is de tijd van stiekem vissen 's nachts, je verstoppend in camo voor de jachtopziener, afzien door weer en wind, kou en regen trotserend, thuiskomend met uitslag van brandnetels en bramenstruiken. Voor de nieuwe generatie vissers worden er vissen uitgezet en kan er tegen betaling op een geriefelijke plaats gevist worden. Niks afzien en schieten in een ton dus, maar zonder enig besef, en steeds komt het gebrek aan enige basiskennis weer bovendrijven.

De overeenkomst ligt voor de hand. Mijn generatie van toen stereo nieuw was, heeft de evolutie in modelbouwland meegemaakt. We hadden al heel wat kits gebouwd voor er *aftermarket* in beeld kwam. We zijn dus meegegroeid, de beginner nu begint met een multimedia kit en met de hand schilderen komt amper nog voor. De waarde van een *airbrush* wordt vaak bepaald door het merk dat erop staat, zonder echt te weten waarin het verschil met goedkopere varianten zit. Verschil is er ook, waar vissen is afgedaald naar niveau campingsmoking en vertegenwoordigd wordt door Jut & Jul op tv. Waar het formaat vis afgemeten wordt aan het formaat eigen geslacht en dus altijd voor de helft gelogen is blijft modelbouw toch een hobby die wat meer betrokken mensen trekt. Mensen die wat minder hype gevoelig zijn, wat meer nadenken en dan niet over Wesley en Yolante.

Het zal te maken hebben met de historische lading van onze objecten. Vaak oorlog en conflicten, met alle gevolgen van dien, wat het ook is. Veel *newbe's* in onze hobby vallen misschien af, maar die blijven dragen al snel bij. Gedreven door enthousiasme zijn zij vaak de mensen die al snel met nieuwe technieken en andere gezichtspunten komen. En zo hoort het ook. Een stilstaande hobby is een dode hobby, en hoewel ik geloof dat de groei nooit meer zo alles veranderend zal zijn als de laatste 15 jaar, er is

nog steeds groei, of dat nu modeleren heet of iets anders. Overall is iets mee te pikken en dat houdt de boel in beweging.

De zomer is voorbij. Ik heb alweer voorzichtig in een doos gegluurd en de lucht opgesnoven. Het kriebelt weer, we gaan weer bouwen en creëren en met de komende beurzen in het verschiet is er veel motivatie op te doen. Een kans om de mensen van diverse fora te leren kennen, wat altijd leuk is. KMK en Euro komen eraan en iets later het nog altijd groeiende SMC spektakel. Als het kan dan zeker bezoeken. Robert Crombeecke en zijn gang zullen ook dit jaar weer iets moois neerzetten. Niet te missen!

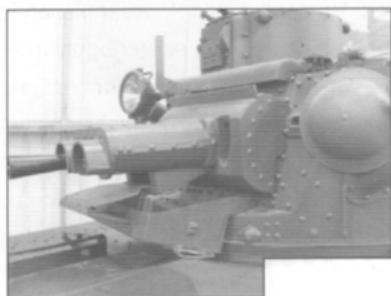
Er zal weer een nieuwe FOC komen, en ook zonder kristallen bol kun je voorspellen dat het een totaal andere

keuze zal worden dan alle voorgaande. Het zal voorafgegaan worden door een stemming. Zorg dat je meetelt en doe mee. Beloon de mensen die voor jou en je club achter de schermen bezig zijn door voor veel deelnemers te zorgen.

Er zit tijd tussen schrijven en verschijnen van deze column, dus nieuwe kits zullen dan alweer oud zijn, maar ik wil wel AFV een pluim in hun achterste steken. De Valentine is een moedige keuze en voor mij een *must have*. Als laatste hoop ik dat de Nederlanders het op Euro weer goed doen, en dan bedoel ik niet aan de bar of het faxen uit Darmstad (sommige kunnen legendarisch winden laten onder invloed van de Engelse keuken) maar op de wedstrijdtafels.

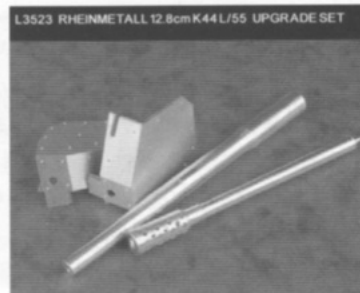
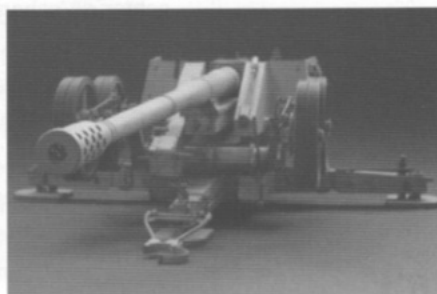
Tot de volgende keer!

Ten slotte een kleine "walk around" rond de Light Tank Mk.VIB van het Tank Museum in Bovington.

MILITARY MODELS & ACCESSORIES

"Pak eens een PaK"

Wachten op de eerste conversie van onderstaande kit:

www.militarymodelsandaccessories.nl

met een vette Pak uiteraard!